

TEKNOLOGIA IKÄÄNTYNEIDEN ASUMISEN UUDISTAJANA

JULKILAUSUMA

Tämä dokumentti on julkilausuma Ikääntyneiden ihmisten hyvän asumisen puolesta.

Miksi Ikääntyneiden asumispalveluissa teknologian hyödyntäminen on vielä kovin vähäistä?

Teknologinen murros sosiaalihuollossa on jäänyt merkittävästi jälkeen terveydenhuollon ja useiden muiden toimialojen vauhdista. Alan keskittymisellä inhimillisen, ihmisen tarjoaman hoivan tuottamiseen on luonnollisesti etunsa, mutta samalla teknologisen jälkeenjääneisyyden vaikutukset Ikääntyneiden asumisessa heijastuvat suoraan palvelun laatuun ja kustannuksiin. Tämä siitä huolimatta, että markkinoilla olisi käytettävissä laaja-alaisesti teknologiaa, joka voisi parantaa palveluiden laatua ja tehostaa toimintaa. Tässä julkilausumassa ikääntyneiden asumisella ja asumispalveluilla tarkoitetaan tehostettua palveluasumista, yhteisöllistä asumista ja palveluasumista. Teknologioilla puolestaan tarkoitetaan laaja-alaisesti asukkaan, omaisten, henkilökunnan ja organisaation käyttöön soveltuvia sähköisiä välineitä.

Miten mahdollistetaan ikääntyneiden asumispalveluiden teknologinen murros?

Meillä Suomessa on aito mahdollisuus nostaa Ikääntyneiden asumispalvelut kansalliseksi ylpeydenaiheeksi: palveluksi, jossa hyödynnetään monipuolisesti ja tehokkaasti modernia teknologiaa luonnollisena osana Ikääntyneiden henkilöiden arkea. Näin me voimme sen tehdä:

1. **Tarvitsemme kansallisen yhteisen vision** siitä, mitä kohti Ikääntyneiden asumispalveluita halutaan viedä, jotta palveluntuottajat ja organisaatiot voivat kohdistaa kehitystoimenpiteensä yhtenäisen tavoitteen saavuttamiseksi.
2. **Tarvitsemme selkeyttä siihen, rajaako lainsäädäntö tai sen soveltaminen teknologista kehitystä: miten lainsäädännöllä voitaisiin tukea teknologista kehitystä sekä mitkä taloudelliset ajurit parhaiten edistäisivät teknologista murrosta.** Sen lisäksi, että sosiaalihuollossa tulee hyödyntää lainsäädännön jo nyt tarjoamat mahdollisuudet toteuttaa teknologisia ratkaisuja, tarvitaan lisäksi lainsäädännöllisiä ajureita ja teknologian käyttöönottoa ohjaavia standardeja edesauttamaan teknologian hyödyntämistä Ikääntyneiden asumispalveluissa jo mahdollisten kokeilujaksojen aikana. Mahdollistavan lainsäädännön lisäksi palveluidentuottajat tarvitsevat taloudellisia ajureita vauhdittamaan muutosta.
3. **Tarvitsemme näyttöön ja kokemukseen perustuvaa tietoa** teknologian hyödyistä asumispalveluissa- Alalla tulee hyödyntää tutkimustietoon perustuvaa dataa ja käytännön kokemuksia sekä toteuttaa uusia kokeiluja teknologian kehittyessä. Testiyksiköissä voidaan tuottaa tietoa teknologian vaikutuksista ikääntyneiden, heidän läheistensä, työntekijöiden ja organisaatioiden toimintaan.
4. **Tarvitsemme henkilökunnan teknologisten kykyjen hyödyntämistä ja osaamisen kehittämistä.** Nämä riittävät valmiudet tulee huomioida velvoittavina alan koulutuksessa sekä johtamisessa. Olemassa oleva osaaminen tulee saada käyttöön ja oppimista on tuettava. Teknologiaa kohtaan tulisi rakentua luottamus: parhaiten se syntyy henkilökunnan arjessa teknologiaa itse käyttämällä.

VISIO: SUOMALAISET IKÄÄNTYNEIDEN HENKILÖIDEN ASUMISPALVELUT YLPEYDEN AIHEEKSI

Tavoitteemme on, että:

- **Jokainen meistä saa elää ikääntyneenä oman näköistään, elämänmakuista elämää**, jossa teknologia näyttäytyy luontevana ja elämää helpottavana apuna arjessa.
- **Asumispalveluiden ammattilainen kokee, että teknologia on luonteva osa hänen työtään:** helpottaen merkittävästi työntehtäviä ja antaen enemmän aikaa asiakastyöhön.
- **Organisaatio voi luottaa siihen, että teknologia parantaa palvelun laatua ja tuottaa tehokkaita ratkaisuja** tukemaan palvelua.
- **Voimme olla kansallisesti ylpeitä ikääntyneiden asumispalveluistamme**, joita moderni kehittyvä teknologia tukee kustannustehokkaasti. Vaativa ikärakenne on kansainvälinen haaste, johon Suomella on mahdollisuus tuoda ratkaisuja teknologian keinoin ja edistää myös näiden ratkaisujen vientiä ulkomaille.

Teknologian yhä monipuolisempi hyödyntäminen ikääntyneiden asumisen tulevaisuudessa on väistämätöntä ja tämän muutoksen johtamisen tulee olla ohjattua ja suunnitelmallista. Toivommekin, että juuri valmistuneen Kansallisen ikäteknologian koordinaatiomallin ehdotukset toimijoiden yhteisen vision luomisesta, myönteisen asenneilmapiirin lisäämisestä, yhteisestä arviointimallista sekä yhteisestä kehittämisestä saavat kannatusta tulevassa hallitusohjelmassa.

Olemme varmoja, että meillä on halutessamme mahdollista toteuttaa sote-sektorin merkittävin teknologinen murros vain muutamien vuosien aikana ja näin nostaa suomalaiset ikääntyneiden asumispalvelut kansalliseksi ylpeyden aiheeksi. Muutos vaatii visionääriset selkeät tavoitteet, vahvat ajurit ohjaamaan tätä kehitystä, tietoa ja näkemyksellistä muutosjohtamista - sekä viime kädessä mummon ja vaarin hyvästä hoivasta innostuneet ihmiset. Tämä julkilausuma on laadittu 6.3.2023 käydyn alan toimijoiden pyöreän pöydän keskustelun pohjalta ja sen allekirjoittavat keskustelijoiden puolesta

Anne-Marie Hovi/ Microsoft Oy, Jouko Kuisma/NHG, Nina Hynninen/Hoivatie Oy, Virpi Dufva/ Valli ry